



ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	Ν.ΓΛΩΣΣΑ / Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ)
ΣΕΙΡΑ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	14/10/2012

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

Το κείμενο πραγματεύεται την έννοια της βίας, της μορφές της και τα χαρακτηριστικά της στη σύγχρονη εποχή. Ο συντάκτης, αρχικά, ορίζει την έννοια και στη συνέχεια τη διαχωρίζει με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Ως προς την προέλευσή της, λοιπόν, η βία μπορεί να είναι είτε νόμιμη είτε παράνομη, ενώ ως προς τα μέσα που χρησιμοποιεί και ως προς τους αποδέκτες της μπορεί να είναι φυσική ή ψυχολογική. Ταυτόχρονα, η βία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί γενική, όταν στρέφεται εναντίον του συνόλου και ειδική, όταν στρέφεται εναντίον ατόμων ή ομάδων. Στη συνέχεια, με τη χρήση διάφορων ιστορικών παραδειγμάτων αποδεικνύεται ότι η βία είναι φαινόμενο διαχρονικό. Σήμερα όμως, η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η ιδεολογική σύγχυση επιτρέπουν να συγκαλύπτεται όσο αποτρόπαιη κι αν είναι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **Να σχολιάσετε την ακόλουθη περίοδο σε 80 – 100 λέξεις: «Στην εποχή μας η βία έχει ομολογουμένως, αποκτήσει μια νέα ποιότητα».**

Στην εποχή μας η βία έχει πάρει νέες διαστάσεις και εμφανίζει πολύπλοκα χαρακτηριστικά. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και τα νέα μέσα που αυτή παρέχει στους διαπράττοντες το φαινόμενο, καθιστούν τα αποτελέσματα της βίαιης συμπεριφοράς μαζικά και ολέθρια. Ταυτόχρονα, όμως, ο καθημερινός βομβαρδισμός με σκληρές βίας που προβάλλονται από τα ΜΜΕ έχει αναισθητοποιήσει τους πολίτες απέναντι στο φαινόμενο. Σ' αυτό συμβάλλει και η ιδεολογική σύγχυση που επικρατεί και έχει μετατρέψει τη βία σε αποδεκτό τρόπο αντίδρασης για κάθε αδικία, αλλά και σε κυρίαρχο μέσο επίλυσης διαφορών σε ατομικό, κοινωνικό αλλά και εθνικό επίπεδο. Καθημερινά, λοιπόν, όλοι μας ερχόμαστε αντιμέτωποι με νέες εκφάνσεις του φαινομένου αυτού.

2. **Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του κειμένου;**

Η δεύτερη παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο της διαίρεσης. Η βία (διαιετέα έννοια) διαιρείται με βάση την προέλευσή της, τα μέσα που χρησιμοποιεί και τους αποδέκτες της (διαιετική βάση) σε νόμιμη και παράνομη, φυσική και ψυχολογική και γενική και ειδική αντίστοιχα (μέλη της διαίρεσης).





3. Ποιος τρόπος πειθούς χρησιμοποιείται στην τρίτη παράγραφο του κειμένου;

Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου χρησιμοποιείται η επίκληση στη λογική, αφού ο συντάκτης υποστηρίζει τη θέση του με χρήση τεκμηρίων. Τα τεκμήρια αποτελούν μυθολογικά και ιστορικά παραδείγματα (το Κράτος και η Βία, όργανα και σύμβολα του καινούριου άρχοντα των θεών και των ανθρώπων, καρφώνουν τον Προμηθέα στο Βράχο του Καυκάσου[...]) Η Ιερά Εξέταση στον Μεσαίωνα, τα στρατόπεδα συγκεντρώσεων στη διάρκεια των πολέμων κατά τους νεότερους χρόνους, η αγριότητα των εμφυλίων σπαραγμών, οι αυθαιρεσίες και η ωμή καταπίεση των σύγχρονων τυραννικών καθεστώτων). Χρησιμοποιείται ταυτόχρονα και αυθεντία, διότι ο κειμενογράφος επικαλείται την άποψη του φιλοσόφου Πλάτωνα για να στηρίξει τη θέση του (Ο Πλάτων δίδασκε: «ο νομοθέτης πρέπει να χρησιμοποιεί δύο τρόπους, για να κάνει σεβαστούς τους νόμους, την πειθώ και τη βία»).

4. Να γράψετε τα συνώνυμα των υπογραμμισμένων λέξεων.

αρχέγονα: πρωτόγονα

αποχρώσεις: εκφάνσεις

συγκαλύπτουν: αποκρύπτουν, αποσιωπούν

ανεπαρκή: ελλιπή

αποτρόπαιη: αποκρουστική

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Συμμετέχετε σε μια ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα τη βία. Στην ομιλία σας αναφερθείτε στα αίτια και στις συνέπειες του κοινωνικού αυτού φαινομένου.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΟΜΙΛΙΑ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ: «Κυρίες και κύριοι»

ΓΛΩΣΣΑ: αναφορική λειτουργία. Χρήση κατά βάση του γ' προσώπου στο μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας, για να αποδοθεί με αντικειμενικό τρόπο το σοβαρό περιεχόμενό της και να μην αποβεί συναισθηματικού τύπου επικοινωνία. Επειδή η ομιλία γράφεται για να διαβαστεί σε ακροατήριο, πρέπει, μετά την προσφώνηση, να ξεκινήσουμε χρησιμοποιώντας α' ενικό και β' πληθυντικό πρόσωπο (για αμεσότητα).

ΥΦΟΣ: επίσημο, σοβαρό

ΑΠΟΦΩΝΗΣΗ: «Σας ευχαριστώ που με ακούσατε»

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

- Η έμφυτη επιθετικότητα του ανθρώπινου είδους εκδηλώνεται με βίαιες ενέργειες.
- Η έντονη συναισθηματική φόρτιση (ζήλια, οργή, αίσθημα αδικίας, απελπισία) μπορεί να οδηγεί σε ακραίες πράξεις.
- Η όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων προκαλεί διαφοροποίηση ως προς τις δυνατότητες απόλαυσης των υλικών (συνθήκες διαβίωσης) και των πνευματικών (παιδεία, ψυχαγωγία)





αγαθών με αποτέλεσμα τα κατώτερα στρώματα να νιώθουν αδικημένα και να εξοργίζονται.

- Η κρίση ηθικών αξιών, όπως είναι ο σεβασμός προς το συνάνθρωπο, η αξιοπρέπεια, η εργατικότητα, και η κυριαρχία τάσεων όπως η εκμετάλλευση των άλλων και ο ατομικισμός, ωθούν τους ανθρώπους στην επιστράτευση αθέμιτων μέσων για να πραγματοποιήσουν τις επιθυμίες τους. Ένα από αυτά είναι και η χρήση βίας.
- Υπεύθυνος για την έξαρση της βίας είναι και ο καταναλωτισμός, που στρέφει τα άτομα στην επιδίωξη του εύκολου και γρήγορου κέρδους με όλα τα μέσα.
- Η αυθαιρεσία και η αλαζονεία της εξουσίας προκαλεί την οργή και τη βίαιη αντίδραση ορισμένων πολιτών.
- Ο φανατισμός (πολιτικός, αθλητικός, θρησκοληψία, εθνικισμός) ενισχύει την παρορμητικότητα, αμβλύνει τη λογική και συσκοτίζει την κρίση με αποτέλεσμα να κυριαρχούν τα ένστικτα και οι βίαιες αντιδράσεις.
- Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η προβολή σκηνών βίας στην τηλεόραση και στον κινηματογράφο, καθώς οι θεατές μαθαίνουν να τη θεωρούν αποδεκτό μέσο επίλυσης διαφορών.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ:

- Στην ψυχή των ανθρώπων κυριαρχούν ο φόβος, η ανασφάλεια, η καχυποψία απέναντι στους άλλους με αποτέλεσμα να πλήττονται οι ήδη υποβαθμισμένες διαπροσωπικές σχέσεις και να επιτείνεται η μοναξιά.
- Στο επίπεδο των κοινωνικών σχέσεων εκλείπει η αλληλεγγύη και παρεμποδίζεται η συνεργασία. Τα κοινά προβλήματα δεν αντιμετωπίζονται με πνεύμα ομοψυχίας, χρονίζουν ή και οξύνονται.
- Όταν οι πράξεις βίας πληθαίνουν ή αποκτούν μαζικό χαρακτήρα (χουλιγκανισμός, πολιτική βία), προκαλούνται μεγάλες υλικές καταστροφές ή και απώλειες σε ανθρώπινες ζωές.
- Η χρήση βίας στην πολιτική ζωή υπονομεύει το δημοκρατικό πολίτευμα, εφόσον αποτρέπει το διάλογο και τις αμοιβαίες υποχωρήσεις.
- Οι νόμοι και η δικαιοσύνη χάνουν το κύρος τους, καθώς αμφισβητούνται έμπρακτα από τους φορείς της βίας. Κλονίζεται η εμπιστοσύνη του πολίτη στο κράτος.

